GAZETA KRAKOWSKA

Nro 4.

Z KRAKOWA DNIA 11. STYCZNIA 1815 Roku WE SRODĘ.

Z Kutna w miesiącu Grudniu 1814.

Korpus Officerow obudwoch pułkow gwardyi konney Polskiey, w dowod wdzięczności i szacunku JW. Jenerałowi dywizyi Hrabiemu Wincentemu Krasińskiemu, ofiarował pałasz rzadkiey piękności, na którym wyryty iest napis: " Officerowie gwardyi, Jenerałowi Krasińskiemu, iako swemu Pułkownikowi.,, W. Major gwardyi, Dowodzca tych dwoch pułkow Kozietulski, wręczył ten dar JW. Jenerałowi wraz z następuiącem pismem.

Nasz Pułkowniku!

" Towarzysze twych prac i trudow od lat ośmiu, chcąc Ci dadź dowod szacunku i wdzięczności, iako Polacy i podkomendni, ofiaruią Ci pałasz, który przesyłamy. Znasz nas, i my Ciebie Pułkowniku, a pełni tych uczuć iesteśmy przekonani, że ta broń, nieraz ieszcze przewodniczyć nam będzie do sławy. Przyim zaręczenie, że wszędzie gdzie nas los zaprowadzi, hasłem będzie naszego postępowania, honor i oyczyzna.

Officerowie dwoch Pułkow Gwardyi.

JW. Jenerał raczył w następuiących wyrazach napisać do wymienionego korpusu Officerów, z powodu uczynionego mu daru:

Współtowarzysze broni!

" Od lat ośmiu przyzwyczaiony dzięki wam składać, za świetne w boiu, przyzwoite w pokoiu postępowanie, niemiałem prawa spodziewać się, bym dopełniaiąc tylko mych powinności iako żołnierz i Polak, mógł sobie zasłużyć na tak drogi dowod Waszego szacunku i przywiązania. Umiem go czuć i cenić; Tyloletni towarzysze broni! Chcieycie przyiąć me dzięki, a razem i zaręczenie, że broń od was dana nigdy inaczey użyta nie będzie, iak dla szczęścia współbraci i honoru naszego. Broń ta przeydzie do poźnych moich potomkow, którzy z chlubą z niey wyczytywać będą, żem był wodzem Tych, co byli przykładem męztwa, chwały i wierności. Jeżelim miał szczęście zasłużyć się w czem oyczyznie, Wam to winienem, bo łatwo bydź mężnym z mężnymi, cnotliwym z cnotliwymi: pełny tych uczuć zaręczam Wam, że los co wszystko zmienia,

wdzięczności moiey i przywiązania do Was nigdy nienaruszy.

Proszę korpusu Officerow obudwoch mych pułkow, by przyięli to oświadczenie, i swey ufności mi nigdy nieodmawiali.

W Warszawie d. 9 Grudnia 1814.

Hrabia Krasiński,
Pułkownik Gwardyi.

Z Peterzburga d. 28 *Listopada d. k.*
(Z Kuryera Litewskiego.)

Dzień Stey Katarzyny, 24ty Listopada, iest razem, iak wiadomo, uroczystością damskiego orderu tego nazwiska i dniem imienin W. Xżney Jeymości, Katarzyny Pawłowney. Z tego powodu dnia pomienionego był wielki ziazd w pałacu zimowym dla słuchania mszy S. po którey składały pozdrowienie N. Cesarzowey Jmci Maryi, Damy orderu i inne znakomitsze osoby, tudzież Ministrowie cudzoziemscy. Był wielki obiad u N. Cesarzowey Jmci. — Od ustanowienia orderu świętey, wielkiey męczenniczki Katarzyny, w roku teraźnieyszym zakończyło się lat sto.

Zawczoray, z powodu uroczystości woyskowego orderu Sgo wielkiego męczennika i zwycięzcy Jerzego, u N. Cesarzowey Jmci, Maryi Teodorowney, dane były bal i wieczerza, na które, procz osob zwyczaynie bywaiących na podobnych obchodach, zaproszeni ieszcze byli wszyscy Kawalerowie orderu woyskowego, którzy dnia tego w stolicy się znaydowali. Bal ten odprawiał się na pokoiach Cesarzowey Jmci, a w środkowem oknie pokoiu, w którym się tańce odbywały, wystawione było marmurowe popiersie N. Cesarza Jegomości, laurami uwieńczone. Okno zewnątrz prześlicznie było oświecone. Przepyszna wieczerza dana była na porcelanowym serwisie, przyozdobionym znakami woiennego orderu. Podczas stołu grała muzyka i śpiewano, albo raczey prześliczny koncert czarował ucho, i roskoszą napełniał serca obecnych. Uroczystość ta dana była przez Nayiaśnieyszą matkę zwycięzkiego Alexandra na okazanie poważenia dla walecznych towarzyszow wielkich dzieł iego, ozdobionych znakami orderu woiennego i wszystkich w powszechności Kawalerow, którzy dawniey nawet zasłużyli na tę dystynkcyą. — W nocy z 25go na 26ty t. m. Newa stanęła. — JW. Gubernator cywilny Woronezki przysłał temi dniami do JO. Xcia Gorczakowa, zarządzaiącego Ministerium woyskowem, 550 rubli ofiarowanych przez urzędnikow i kupcow miasta Pawłowska, na rzecz weteranow, którzy odnieśli rany w czasie zdobycia Paryża. Pieniądze te przez Ministerium zostały odesłane, dla użycia stosownie do swego przeznaczenia. — Patryotyczne Peterzburskie Towarzystwo Dam w ciągu miesiąca Września, na rzecz zniszczonych przez nayście nieprzyiacielskie, otrzymało w nowych ofiarach od rożnych osob i zgromadzeń rubli 1433 i kop. 62.

Z Wilna d. 12 *Grudnia d. k.*

D. 9 b. m. przybył tu JO. Xże Jmć Paweł Wirtemberski z orszakiem swoim z Wiłkomierza. — D. 10 przeieżdżał tędy goniec wydziału artylerycznego Iwanow, z Warszawy do Peterzburga

Z Woroneżu d. 12 *Listopada d. k.*

Wczoray przybył tu Poseł Perski, którego z honorami dostoyności iego należnemi, przyymował JW. Gubernator cywilny, a dnia dzisieyszego dla Posła i znakomitszych urzędnikow iego orszaku da-

wał wspaniały obiad. Powiadaią, iż Poseł ten ma u nas cztery dni zabawić, a potem wyiedzie do Peterzburga.

Z Tweru d. 15 Listopada d. k.

Dnia wczorayszego wszedł do naszego miasta bataliion W. Xżney Jeymości, Katarzyny Pawłowney, który powrocił z pola chwały.

Z Symferopolu (stolicy Gubernii Taurychiey) d. 15 Września d. k.

Dosyć iest wiadomo, że w roku 1811 za naywyższym rozkazem, na pobrzeżu południowem półwyspu Krymskiego, założony został ogrod skarbowy, pod imieniem Nikickiego. Przekonani iesteśmy, iż miłośnicy ogrodow w dalekich od nas mieszkaiący stronach, z przyiemnością odbiorą wiadomość o wzroście tego zakładu, którego cel i plan tyle obiecuie dla Rossyi pożytkow, a w szczególności dla guberniy południowych, gdzie ogrodnictwo, wzorem Niemiec i Francyi, może stać się iedną z nayznakomitszych gałęzi gospodarstwa. Ogrod Nikicki iest pod zawiadowaniem Urzędnika Ministerium spraw wewnętrznych, pomocnika głownego Inspektora plantacyy iedwabiu, Pana Stewena. W roku teraznieyszym znacznie się ten ogrod podniosł, przez rozmnożenie szkołek wielu roślin w wybornych gatunkach, tak, iż w roku następuiącym zacznie się przedaż drzew i krzewiow za tanią cenę. Można także będzie z ogrodu tego otrzymywac nasiona kwiatow i rośliny cebulkowe, o czem poprzednicze nastąpi uwiadomienie, przez ogłoszenie drukiem ich katalogu. Dotąd liczba zaszczepionych i okulizowanych drzewek iest 10,000, w ktorey liczbie 115 iabłoni rożnych gatunkow, 62 gruszek, 13 śliw, 14 wiśni i t. d. Chociaż wiele roszczek z obcych otrzymano kraiow, w większey atoli części drzewa zaszczepione są z wybornego gatunku rodowitych Krymskich. Z tych szczególniey zasługuią na uwagę iabłka Sinapskie, które przez cały rok zachowywać się mogą, a ze smaku przyiemnieysze są od Borsdorferapfel zwanych; czelebi przewybornego gatunku i smaku iabłka letnie; aszrapay, które przez długi bardzo czas zachowane bydź mogą; bozdurgau, wielkie i smaczne letnie dule, szczególniey do suszenia przydatne, i t. d. Tym sposobem nastręcza się dla miłośnikow ogrodnictwa, z bardzo małym wydatkiem, sposobność napełnienia ogrodow swych wybornemi gatunkami znaiomych w Europie drzew, krzewiow i kwiatow. Procz tak ważnego pożytku, ogrod Nikicki służy ieszcze do nauki i formowania ogrodnikow, którzy pod przewodnictwem umieiętnego człowieka, mogą tam nabywać wszelkich wiadomości do należytego utrzymywania ogrodow. W katalogu przedaiących się roślin umieszczone będą i warunki, na iakich mogą bydź przyymowani uczniowie dla uczenia się ogrodnictwa, i prości robotnicy, którzy w przeciągu kilku lat mogą stać się bardzo dobremi ogrodnikami.

Z Wiednia d. 4 Stycznia.

W nocy z 31. Grudnia na 1 Stycznia wszczęty na Landstrasse niespodziewanie wewnątrz pałacu Hr. Rasumowskiego ogień rozszerzył się szybko i pochłonął część słusznie dziwionego tego pałacu. Gustownie i przepysznie przyozdobione mieszkalne pokoie Hrabiego, iedyna w swoim gatunku biblioteczna sala i poboczne budynki stały się pastwą płomieni. Obecność tylko N. Cesarza naszego, licznie ze-

brane woysko i czynność gaszących, szczęściem że wiatru nie było, potrafiły wstrzymać kilkogodzinne płomienie. Szkoda iest iednak bardzo znaczna, a co się tycze dzieł kunsztow, nienagrodzona.

W niedzielę (w dzień Nowego roku) był w wieczor u dworu bal w obrzędowey sali. Zaproszone wysokie Osoby przybyły nań w wielkiey gali.

Podług nadeszłego z Gandawy pewnego doniesienia, podpisany został d. 24 Grudnia między pełnomocnikami Angielskiemi i Amerykańskiemi traktat pokoiu.

Z Londynu d. 19 Grudnia.

Od 5ciu dni burze morskie przerwały wszelki związek z stałym lądem, i byliśmy nieiako od całego świata oderzniętemi. Wszystkie listy z zachodnich i wschodnich naszych portow nie zawieraią iak tylko doniesienia o rozbiciach i zatopieniach okrętow i ludzi.

Z Ameryki dowiaduiemy się, iż P. Jefferson przyiął urząd sekretarza stanu, iż rząd skłonnym iest do pokoiu, ale czyni do obrony wszelkie przygotowania. Jenerał Prevost utrzyma się przy dowodztwie woyska, a Jenerał Murray będzie tylko (podług gazety Goniec) naczelnikiem głownego sztabu.

Ces. Austryacki poseł miał d. 18 audyencyą u Xcia Rejenta.

Od 1 Maia r. b rozpuszczono z Angielskiego liniiowego woyska 14 korpusow ggie bataliiony od 24 pułkow, tudzież 68 pułkow milicyi w Anglii, a 30 w Jrlandyi. Pod chorągwiami pozostało ieszcze w Anglii 26, a w Jrlandyi 9 pułkow milicyi.

Wynaleziona przez Niemca nazwiskiem Fr, König machina, do drukowania, a w Anglii doświadczona, porusz..na iest parą i stanowić będzie w drukarskiey sztuce epokę. Gdy litery włożone są do rąmy i przyśrubowane, nie potrzeba iak tylko iednego człowieka, który miałby dozor, aby dobrze się wybiiało. Na machinie kładzie się tylko papier, sama go posuwa, odkłada odbitą formę, nadaie farbę, i to wszystko tak się szybko dzieie, iż wgodzinie 1.00 arkuszy odbiia.

Podług podanego parlamentowi obrachunku ludności W. Brytanii. Ludność Anglii, Wallii i Szkocyi wynosiła w 1801, roku 10, 942,646 dusz, w 1811 roku 12, 596,804 (1,654,157 dusz więcey) Woysko w roku 1801 wynosiło 470,598, a w 1811 roku 640, 500 głow. Stosunek iedney płci względem drugiey wynosi 10 męczczyzn do 11 kobiet. W roku 1780 umarł ieden człowiek z 40 w roku 180 ieden z 50. Ochrzczonych zostało od 1801 do 1811 roku 9,315,016, a pogrzebano 7,116033, pomiędzy którema tylko 1231 kobiet więcey od mężczyzn.

Z Paryża d. 24 Grudnia.

D. 20 b. m. Królewicz Monsieur przybył o godzinie 6 w wieczor do Sens; lud wyłożył z iego powozu konie i zaciągnął go do iego mieszkania. D. 21 udał się J. Królewiczowska Mość do katedralnego kościoła, gdzie postawione znowu zostały pomniki zmarłych iego rodzicow, znaydował się na uroczystości ich zaprowadzenia przez Biskupa Troi, i odmowił po dwa kroć modlitwy. D. 22 powrocił do Paryża, przeciw któremu wyiechała Xżna Angouleme.

D. 15 b. m. stawiony był przed Królem 101 letni żonaty Buart i otrzymał 300 fr. pensyi.

Xże Richelieu przybył tu przed kilku dniami i stawiony był przed Królem.

W roku 1813 ubito w departamencie wyższey Wieny 11 wilkow, 15 wilczyc, pomiędzy któremi było dwie kotnych, a 68 wilcząt. Pomiędzy wilkami znaydował się ieden wściekły.

Przez 5 dni nie dochodziły nas Angielskie gazety.

J. K. Mość posłał do Londynu byłego referendarza i orderowego odźwiernego, P. Caminade de Castres, z ozdobami dla Xcia Rejenta orderu S. Ducha, które odda mu nasz poseł przy tamteyszym dworze, Hr. La Chatre.

Minister wewnętrzny, X. Montesquiou, udzielił w dniu 23 b. m. izbie deputowanych w imieniu Króla patenta prawa obywatelskiego udzielone Marszałkowi Massenie (Xciu Eslingi,) H. H. Ferino, Saur, Belderbusch, Lambrecht, Corvetto i Adm. Hr. Verhuel.

Mowią, iż posiedzenia obu izb rozpoczną się znowu d. 1 Marca r. p.

Z Waladolidy piszą, iż Francuzki poseł w całey podróży przez Hiszpaniią bardzo dobrze był widziany i z honorami wszędzie przyymowany, ponieważ oświeceńsza część narodu przekonana iest o potrzebie ścisłego związku między Francyą i Hiszpaniią.

Z zostaiących na Francuzkim żołdzie Hiszpanow i Portugalczykow utworzony będzie pułk dla osad.

Podczas ustępu Francuzow z Niemiec znaydował się ieden Francuzki officer w bitwie pod Hanau, który miał wiele pieniędzy przy sobie. Obawiaiąc się, aby ich nie utracił, włożył ie w olstrze w wydziurawione drzewo w lasku. Dostał się potem w niewolą i zaprowadzony był do Rossyi. Powracaiąc niedawno około Hanau z niewoli, oddalił się pod rożnemi pozorami od swey kolumny, pobiegł do lasku i zastał w drzewie swoie pieniądze.

Marszałek Suchet, Xże Albufery, poiechał wczoray do swey gubernii do Strazburga.

Sprzeczka, która wszczęła się między byłym Królem Hollenderskim i iego małżonką, załatwi się podobno bez sądowey rozprawy. Żąda on sprzedarzy dobr swoich we Francyi i odebrania do siebie swoich dzieci.

Wiele Niemieckich i Szwaycarskich pism zawieraią bardzo fałszywe doniesienia o położeniu rzeczy we Francyi. Duch publiczny znacznie się polepszył; od wielu lat nie było tyle przychylnych rządowi iak teraz. J. K. Mość coraz bardziey uzyskuie serca wszystkich poddanych. Wszyscy cieszą się spokoynym biegiem rządu. Zaufanie i kredyt publiczny utwierdzaią się codziennie; nawet niespokoyni ludzie zaczenaią się cieszyć błogosławieństwem pokoiu. Woyskowość przestała teraz bydź iedynym stanem, w którym znaleść tylko można było chwałę i sposob do życia. Handel, kunszta i umieiętności podnoszą się na nowo, i młodzież nasza znaleść może i w oddziałach zaletę. Nowy stan rzeczy zaczena szczęśliwie wpływać na szkoły i akademiie. Są teraz liczznieysze, niżeli od lat 20. Król, który pragnie tylko dobra ludu, nie odrzuca żadnego do tego celu dążącego proiektu. Wszędzie zachodzi teraz nayzupełnieysza zgoda. Rzuciwszy okiem na posiedzenia izby deputowanych, postrzedz można, iż członki nie obawiaią się bynaymniey teraźnieyszego rządu w powiedzeniu prawdy. a wszelako nie słychać, żeby uchybiły winnego

uszanowania Królowi. Wsie i miasta, które przez woynę zniszczone były, powstaią znowu, handel odżywia się, a skupione z boiaźni i niedowierzania pieniądze, zaczenaią krążyć. Przez powrot niesprzedanych ieszcze dobr nowoprzybyłem zapobieżono nienawiściom w kraiu.

Z Portoferraio (na wyspie Elbie) d. 3 Grudnia.

D. 1 b. m. przybyła tu Hiszpańska korweta o 26 działach, na którey znaydował się ieden znakomity duchowny i ieden woyskowy. Zaraz po przybyciu mieli audyencyą u Bonapartego, u którego nazaiutrz iedli obiad. Dawał on im tytuł JWW. Zapewniaią, iż poselstwo to tycze się Xcia Pokoiu, który przenieść się chce na wyspę Elbę i w Longone iuż dom sobie kupił. Dwor zaś Hiszpański niechce dopuścić mu tego schronienia.

Z Sztokolmu d. 20 Grudnia.

D. 16 b. m. obywatele miasta tuteyszego dali w giełdowey wielkiey sali bal, który Królestwo Jchmość, Xiążęta Następca tronu i Sudermanii obecnością swoią zaszczycili. Około 1000 osob było na ten bal zaproszonych. D. 18 dana była na tuteyszym teatrze Królewskim opera Armida, a d. 19 w wieczor była stolica oświecona.

D. 16 b. m. odprawiła się nadzwyczayna kapituła orderow, na którey mianowanemi byli między innemi kawalerami orderu Serafina: Pan państwa, Hr. Fabian Fersen, a orderu Wazy: Hurtownik Preuss, Konsul Beckmann, Professor Giorwell, X. Sicard, przełożony instytutu głucho-niemych w Paryżu, Radcy handlowi Israel i Lewenhagen w Stralsundzie, Burmistrz Cratzius. Oznaymiono także wiele dawnieyszych mianowań, iak n. p. d. 10 Stycznia komanderem wielkiego krzyża orderu mieczowego, Ces. Rossyyski Jenerał major Benckendorf; d. 29 Kwietnia kawalerami mieczowego orderu Ces. Rossyyski Jen. major Forster, i Pułkownik Hr. Beningsen; Ces. Austryacki major Xże Woyciech Hohenzollern-Hechingen; d. 23 Października kawalerem wielkiego krzyża 1wszey klassy Ces. Rossyyski Jenerał naczelny Hr. Beningsen, &c.

Z Gotenburga d. 20 Grudnia.

Statkowa poczta między Gotenburgiem i Angliią rozpoczęła się na nowo. We czwartek przybył tu statek z listami do Szwecyi i Norwegii z d. 9 b. m. a d. 20 odpłynął statek z pocztą z d. 16 i 19 b. m. do Anglii.

Z Hanoweru d. 28 Grudnia.

Mowią, iż zgromadzonem stanom królestwa Hanowerskiego następuiące propozycye podane zostały: 1) Spisać i obrachować całą massę długow; 2) zastanowienie się, czyli zaciągnione długi przez byłą deputacyą kraiową podczas obcego rządu maią bydź zatwierdzone i przez kray przyięte; 3) długi wszystkich prowincyy razem zebrać i połączyć; 4) iednostayny podatek w całym kraiu zaprowadzić; 5) zastanowić się, iak i w iakim stosunku przykładać się maią do podatkow dotychczasowo od nich wyięci; 6) ustanowić i urządzić opłatę konsumpcyyną; 7) zastanowić się, czyli dotychczasowe patrymonialne, i 8) nadworne konkurrencyyne sądy maią bydź utrzymane.

Stany miały także postanowić adress podziękowania do woyska Hanowerskiego, które w ostatniey woynie o wolność okryło się sławą.

Z Swaycaryi d. 24 Grudnia.

Na posiedzeniu seymu d. 21 b. m. czytany był od rządu przodkuiącego kantonu Zurich list, w którym donosi o obraniu P. Dawida Wyss burmistrzem, a razem i prezesem seymu. Postanowiono uprzeymie na ten list odpowiedzieć. Potem czytany był rapport od kommissarzy legii w kantonie Tessin pod d. 14 Grudnia, w którym donoszą, iż dnia poprzedzaiącego otworzony został w Lawis sąd na sprawcow buntu, którzy zbiegli do Medyolanu, lecz od tamteyszego rządu są żądanemi, a tymczasowo włożono sekwestr na ich maiątki. Daley donoszą ciż kommissarze, iż wielka rada kantonu Tessin przyięła poprawioną przez seym konstytucyą ligi.

Pułkownik May z Berna, trzeciego Szwaycarskiego pułku, prosi potrzeci raz z Strazburga pod d. 17 Grudnia o wdanie się seymu względem niedotrzymania z strony władz Francuzkich kapitulacyi. Seym postanowił udzielić to zażalenie posłowi Francuzkiemu.

Pod. d. 13 b. m. Minister Francuzki, Hr. Talleyrand odpowiedział na dawnieyszą notę seymu względem zawarcia handlowego traktatu między obiema kraiami, że to w tym czasie nastąpić nie może.

Od granic Hiszpańskich d. 10 Grudnia.

Gazety Madryckie nie zawieraią ciągle iak tylko przepisy względem administracyi woyska, urządzenie na nowo milicyi, mowy deputacyy do Króla, o dobrowolnych ofiarach i mianowania na wakuiące plebaniie. Co się zaś dzieie w kraiu nic nie donoszą. Innemi tylko drogami dowiaduiemy się, że ciągle po rożnych mieyscach więżą ludzi, że niedawno w Sarasgossie Jenerał Villacampa i Królewski Wielkorządca byli aresztowanemi i byłe członki reiencyi Agar i Liscar pod strażą do Madrytu prowadzone zostały. Cztery lub pięć osob, które w Madrycie naywiększą graią rolę, zamykaią się w ciasnym i niedostępnym obwodzie. Król chciałby chętnie uprzedzać życzenia swoich poddanych i wszystkich uszczęśliwić; ale duch stronnictwa i prywatnego interessu oblega tron iego i tamuie bieg rządu. P. Cevallos miał iuż doświadczyć sprzeciwienia się i utracić poczęści zaufanie, które w nim pokładano.

W Kadyxie czynią zawsze ieszcze trudności w przypuszczeniu tam cudzoziemcow.

Z Hamburga d. 30 Grudnia.

Naczelny wodz odeszłego z naszych okolic Ces. Rossyyskiego woyska, Jenerał Beningsen, znayduie się teraz w Hanowerze.

Senat Hamburski chciałby koniecznie nadać żydom prawo obywatelstwa; niedawno w prowadził znowu tę rzecz do rady sześciudziesiąt, ale na nowo większością głosow odrzuconą została. Obywatele trwaią w swoim uporze; nie pozwolili nawet wczoray na tymczasowe utrzymanie dotychczasowych sądow.

Z Monachium d. 22 Grudnia.

Ciągle odbieramy z Wiednia doniesienia, że NN. Królestwo, Królewicz następca tronu i Królewicz Karol cieszą się tam dobrem zdrowiem. W krotce pochlebiamy sobie nadzieią oglądać ich w naszey stolicy.

Z Gdańska d. 8 Grudnia.

W dniu 9tym Października r. b. przybył tu podrożny mieniący się bydź Kapitanem Angielskim nazwiskiem Bergman, twierdząc, iż suknie i papiery utracił w żegludze z Anglii do Królewca przez rozbicie się okrętu. Udawał on się za syna Angielskiego Jenerała porucznika, Bergmana, którego rodzina osiadła iest w Hanowerze; twietdził, iż był adiutantem w Hiszpanii przy Xciu Wellingtonie i w tem znaczeniu pisał ztąd do niektórych znakomitych osób, prosząc ich o wsparcie. Po bliższych dochodzeniach okazało się, iż to iest oszust, z którego nakoniec powiodło się zedrzeć maskę. Badania iego nader są interessuiące, a że dopuszczał się rozmaitych oszustw wewnątrz kraiu i za granicą, przeto krotki opis iego życia podaie się do wiadomości publiczney:

Jan Dawid Neyman, tak się zowie ten oszust istotnie, ma lat 30, rodem iest z Wismaru i synem tkacza. I on miał się uczyć tego rzemiosła, lecz nieczuiąc do niego powołania oszukał rodzicow, narobił długow, wszedł poźniey w służbę za Ekonoma, a nakoniec w służbę woyskową Szwedzką, którą wkrotce porzucił. Był potem Aktorem, poźniey znowu Ekonomem w dobrach domu Bergmanow w Hanowerze. Udawał on, iż z powodu taynych zaciągow został aresztowany przez rząd Francuzki, a dla uyścia surowey kary, przybrał nazwisko syna Jenerała Angielskiego Bergmana, który walczył w Hiszpanii. Rodzina Bergmanow z boiaźni, aby rzecz odkrytą niezostała, iak on twierdzi, miała popierać iego zmyślone podania, a tak, iako ieniec woienny zaprowadzony został do Francyi. Po zawarciu pokoiu Paryzkiego wypuszczony na wolność, otrzymał podrożne iako Angielski Kapitan Bergman. W powrocie dowiedziawszy się, iak twierdzi, że rodzina Bergmanow udała się do Krolewca w Prussach, obrał tam drogę, a niedaleko Berlina ukradł żegarek żołnierzowi, w Berlinie zaś na mocy mianego przy sobie podrożnego, otrzymał kartę pocztową i przybył do Krolewca, udawszy się wprzody w Landsbergu nad Wartą za szwagra naczelnie dowodzącego Jenerała. W Krolewcu oszukawszy swego gospodarza, opuścił potaiemnie to miasto.

W Gdańsku znalazłszy pewną osobę świadomą stosunkow rodziny Bergmanow, doznawał od niey hoynych względow zostaiąc iednak pod dozorem policyynym. Pieniądze, których żądał z Berlina nienadchodziły; aresztowany nakoniec i uznany za oszusta, oddany został pod kryminalne postępowanie, oszukawszy wprzody tutay swoiego dobroczyńcę i dwoch ludzi, których był przyiął do służby. Przyiemnemby było dla nas doniesienie o innych oszustwach, których wspomniony Neyman mogł się dopuścić za granicą. Jest on 5 stop i 8 cali wysoki, i mocney struktury. Ma czarne włosy i brwi, oczy szare, czarno zarasta, nos duży, wygięty, usta stosowne do składu twarzy, czoło wypukłe, podbrodek okrągły, twarz podługowatą i nieco ospowatą. W podroży miał na sobie ciemno-popielaty surdut, zieloną kamizelkę z białemi paskami, czarną iedwabną chustkę, popielate spodnie, kapelusz okrągły i bóty.

Królewsko-Pruski Prezydent Policyi portowego i handlowego miasta Gdańska.

(Podp.) *Fegszak.*

DODATEK
DO Nro 4.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 11 STYCZNIA 1815 Roku WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 7 Stycznia.

Doniosło się dawniey, iż N. Cesarz Alexander ustanowił pod d. 30 Sierpnia d. k. r. z. coroczną w całey Rossyi uroczystość, maiącą bydź obchodzoną w dzień Narodzenia Pańskiego, na podziękowanie wszechmocnemu Bogu za wybawienie Państwa od nieprzyiaciela. Stosownie do tego, w dniu wczorayszym JW. Feldmarszałek Hrabia Barclay de Tolly, obecni tu Jenerałowie i wyżsi officerowie, tudzież JW. Jenerał Gubernator i wyżsi urzędnicy, złożyli powinszowania Jego Cesarzowiczowskiey Mci W. Xięciu Konstantemu, poczem solenne odprawiło się nabożeństwo w zamku w kaplicy Greckiey. Po południu około godziny 4tey wielki był obiad u JW. Feldmarszałka, na którym spełniano zdrowia N. Cesatza i N. Familii iego,

---

Towarzystwo Dobroczynności.

Na dniu 24 Grudnia w dzień urodzin N. Imperatora uczta dla dwochset ubogich zapowiedziana w gazecie Nro. 103 otworzoną została krótką przemową prezydującego w pierwszym wydziale Towarzystwa dobroczynności JW. Senatora Woiewody Ordynata Zamoyskiego, w którey ogłosiwszy ubogim opiekę nad niemi Publiczności, zachęcił, aby z siebie starali się zasługiwać na nią, i przykładać się do korzystania własną pracą z iey pomocy, dla wyyścia z nędzy i zaradzenia swoim potrzebom."

Odtąd Towarzystwo ciągle zatrudnia się krokami dla doyścia do zamierzonego celu. Przystępowanie wielu osob powiększa liczbę zapisuiących się. Wyznaczeni zostali opiekunowie ubogich w każdym cyrkule miasta, dla dozierania onych, dla poznania ich stanu i potrzeb, oraz dla zbierania dalszych zapisow i składek.

Nic Towarzystwo nie zaniedbuie, aby mogło przyśpieszyć skutki starań swoich; lecz spodziewa się, iż rozsądna i oświecona Publiczność sama uzna, że nic nagle zdziałać nie można; że rostropnie postępować należy, aby nie bydź w przypadku tych, którzy tylekroć podobne przedsięwzięcia zaczęli, a do końca doprowadzić nie mogli; iż należy wprzod zapew-

nić się o dostatecznych funduszach i rostropnie wszystko urządzić i przygotować. Pierwsze kroki są naytrudnieysze do zwalczenia, a co mianowicie spoźnia ie w teraźnieyszym czasie, iest trudność znalezienia, mimo starań dotąd czynionych, przyzwoitego i dostatecznego lokalu.

Z Włoch d. 24 Grudnia,

Z będących w niewoli Rossyyskiey Włochow przybył pierwszy oddział d. 14 b. m. do Bononii. Znaydował on się 6 miesięcy w drodze i wiele doznał niewygod.

Angielski dowodca Lord Bentink, iadąc z Genui, przybył d. 17 b. m. do Florencyi.

Z Rzymu piszą, iż z powodu wyzdrowienia Króla Hiszpańskiego, Karola IV, który kilka tygodni leżał, odbyła się u tego dworu familiyna zabawa, na którey znaydowali się znakomitsi Prałaci i Xiążęta Rzymscy. Król grał koncert na skrzypcach. Xże Cannino (Lucyan Bonaparte) czytał ułomki wierszow, których wiele ściągało się do łagodnego panowania Króla Karola IV podczas poselstwa Lucyana Bonapartego u tego Monarchy, które bardzo były chwalone. Młoda Xiężniczka Alkudia, corka Xcia Pokoiu, i siostrzenica Królewska, była gospodynią tey zabawy. — Pobyt wielu znakomitych osob w Rzymie iest wielkim zasiłkiem dla ubogich klass ludu. — Oyciec S. który także był zasłabł, wyiechał pierwszy raz d. 3 Grudnia, i kazał towarzyszącym mu duchownym dać każdemu ubogiemu, którego napotkał talar Rzymski. Otoczała go Rzymska gwardya; wysiadł do kościoła S. Piotra, odmowił modlitwę i powrócił przy radosnych okrzykach ludu do swoiego pałacu. — Za powrotem Oyca S. do Rzymu naypierwszą było iego starannością zachować od zepsucia wiele arcydzieł malarstwa, w które Rzym tak bardzo obfituie, i powierzył nad niemi dozor kawalerowi Cammuceni. Jego gorliwości i rzadkiemu talentowi P. Palmaroli, który bez użycia pęzla umie stare obrazy odświeżać, winien Rzym odnowienie wiele zatartych iuż zupełnie arcydzieł Titiana, Dominichino, &c. — Na d. 19 b. m. zapowiedziany był w Rzymie konsystorz Papiezki.

Gażeta Piemotska pod d. 10 Grudnia donosi, iż od powrotu Króla z Sardynii, pomiędzy wielu innemi interessami, zwrócił J. K. Mość szczególnieyszą swoią staranność na urządzenie publiczney edukacyi. Przywracaiąc J. K. Mość wszystko na dawny stopień, zwrocił swoią uwagę na professorow Królewskiey szkoły główney, którzy przez swoie nauki i wieloletnie wysługi zasłużyli tak na względy Królewskie, iako też na publiczną wdzięczność i szacunek. Wielu z nich dla podesłego wieku lub osłabionego zdrowia zostało oddalonych, ale wszyscy z wysłużoną pensyą.

Wyrokiem d. 1 Grudnia udzielił Król Neapolitański wszystkim członkom rady stanu, trybunału kassacyynego, iako też wszystkim woyskowym, duchownym, sądowym i cywilnym urzędnikom, którzy od d. 1 Sierpnia r. b. przysyłali Królowi adressy, ustanowiony wyrokiem d 1. Listopada złoty medal. Minister wewnętrzny odebrał zlecenie złożyć te adressy w archiwum państwa i cały ich zbiór drukiem ogłosić. Wszyscy, którzy z tego powodu medal otrzymali, maią prawo dodawać do swoich tytułow: " Zaszczycony złotem

medalem pamiątki. „

Posiedzenia Sycyliyskiego parlamentu są ciągle burzliwe i mało co na nich postanowiono. Prezes wyższey izby wezwał d. 18 Listopada rozmaite wydziały, które wyznaczone zostały do przygotowania proiektow do ustaw, aby swoie prace przyspieszyły. Parlament (rzekł) zebrał się od miesiąca, a ieszcze żadnemu życzeniu Króla nieodpowiedział. Niższa izba musiała się iuż nie raz rozeyść, ponieważ nie było nic do czynienia.

Z Bruxelli d. 23 Grudnia.

Ciągle uzbraiaią twierdze Francuzkie; z naszey strony niemnieysza zachodzi czynność. Wszyscy Angielscy i Hanowerscy officerowie nieobecni, powołanemi są do swoich korpusow.

Amerykańscy pełnomocnicy w Gandawie okazuią wielką chęć do zawarcia pokoiu z Angliią. Angielscy maią niemniey tego pragnąc; spodziewać się atem należy w krotce podpisania pokoiu. (Podług Wiedeńskiey gazety iuż ma bydź podpisany.)

Naywiększe stopnie Zimna.

Dnia 1	Stycznia	1815	stopni	zimna	— 10,0
— 2 —	—	—	—	—	— 12,6
— 3 —	—	—	—	—	— 16,6
— 2 —	—	—	—	—	— 17,8

W przeszłym Numerze Gazety Krakowskiey opuszczone były w Obrazie całorocznych Obserwacyy Meteorologicznych w Miesiącu Grudniu

		Cali	linij
Barometr	maximum	27	8
—	minimum	26	11, 25
Termometr	maximum	†	9, 0
—	minimum	—	10, 4

Dni mrozu 7, 8, 9, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31.

W całym roku dni mrozu 61.

Dnia 9 i 10 Stycznia 1815
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	1.		2.		3.		4.	
Korzec	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr
Pszenicy	30	—	29	—	28	—	26	15
— Zyta	28	—	27	15	27	—	26	15
— Jęczmienia	19	—	18	—	17	15	61	15
— Owsa	9	6	8	—	8	15	8	—
— Jagieł	44	—	42	—	40	—	38	—
— Grochu	28	—	27	—	26	—	25	—
— Rzepaku	27	—	26	—	24	—	—	—

DONIESIENIA.

Na mocy wydanego upoważnienia od Naywyższey Dyrekcyi Edukacyi publiczney, niżey podpisani oznaymuią, że otworzonym u nich został Instytut naukowy dla płci żeńskiey, w domu narożnym pod numerami 552 i 553 na pierwszem piętrze, przy ulicy Długiey, w podle domu Lassockich. Wsparci pracowitością i światłem upoważnionych od Rządu Guwernantek i znakomitych Nauczycieli, oświadczaią ninieyszem, że młodź żeńska w wspomnionym Instytucie doskonalić się będzie mogła we wszelkich od Prześwietney Dyrekcyi Edukacyi publiczney przepisanych naukach oraz talentach, robotach, iey płci i zdolności właściwych. O rozkładzie nauk, trybie onych dawania, i przez które Guwernantki, Professorow i Nauczycieli; o regulaminie ustanowionym, tak dla wwnętrznych, iako i zewnętrznych elewow, dowiedziec się można w tymże Instytucie każdego dnia od 9 do 11 z rana. Dla uniknienia zaś wypaść mogących pomyłek, z powodu podobieństwa lub tosamości nazwiska, w mieście tuteyszem znaydować się mogącego, uprasza się, a szczególniey osob na prowincyach zamieszkałych, aby te żądania swoie przesyłać raczyły pod adressem iednego z niżey podpisanych, z

dołączeniem wyrażenia mieszkania naszego, a które, ieżliby kiedy przez nas odmienionem bydź miało, przez gazety uwiadomiemy.

W Warszawie dnia 1go Października 1814.

Tekla z Zaborowskich Kurczyńska.
Stanisław Kurczyński,
Professor w szkole Artyleryi i Inżeniierow.

Błażey Cukier z wsi Bogdał Państwa Goleniowy w Powiecie Jędrzeiowskim, przed lat siedmiu wzięty do woyska Austryackiego, zostawił Zonę Apoloniią Cukrowa w wsi Tęgoborz w Powiecie Pileckim, która nie maiac o życiu lub śmierci iego żadney wiadomości, uprasza każdego iakąkolwiek o nim wiadomość mieć mogącego, o udzielenie do Tęgoborza na Pocztę w Zarnowcu, lub Murgrabiemu Domu w rynku Krakowskim pod Nrem 337, przyrzekaiąc nagrodę.

Dyrekcya Ministerii Sprawiedliwości. — Stosownie do przepisu art. 118 Kodexu Cywilnego podaie do publiczney wiadomości: iż Trybunał Cywilny Iwszey Instancyi Dep. Krakowskiego na powodztwo Maryanny z Wiciachow Pękaliny włościanki we wsi Drożeiowicach w powiecie Szkalbmirskim Dep. Krakowskim mieszkaiącey, żadaiącey ogłoszenia nieprzytomnosci swego męża Wawrzeńca Pękali wydał, w moc art. 116 Kodexu Cywilnego, na dniu 18 Lipca r. b. wyrok nakazuiący Wydziałowi spornemu Sądu Pokoiu Powiatu Szkalbmirskiego, w przytomności Urzędu publicznego, prowadzenie Inkwizycyi w okręgu zamieszkania Wawrzeńca Pękali i wysłuchania świadkow przez powodkę podanych, końcem dalszego dochodzenia, i udowodnienia nieprzytomności tegoż Wawrzeńca Pękali. W Warszawie d. 18 Grudnia 1814 r.

Dnia 18 Stycznia r. b. o godzinie 10 przed południem w wsi Zabcu w Powiecie Stobnickim leżacey we Dworze 400 sztuk dębow częściami lub razem, podług życzenia licytantow, naywięcey daiącemu za gotową srebrną Courant monetę sprzedane zostaną. Każdy przeto pomienione dęby licytować chcący, na terminie i mieyscu wzwyż wyrażonem stawić się raczy. — W Krakowie d. 3 Stycznia 1815.

Jan Kanty Kowalski K. T. C. P. I. D. K.

Archikonfraternia Miłosierdzia i Banku Pobożnego, ma honor zawiadomić Szanowną Publiczność, iż w mieście Krakowie w kamienicy Prackiey przy ulicy Sienney roku da Pan Bóg przyszłego 1815 dnia 27 miesiąca Lutego za zezwoleniem Zwierzchności licytacya fantow rozmaitego gatunku w Banku Pobożnym w zastawie od roku i niedziel sześć będących, iako to: w złocie, srebrze, kleynotach, sukniach, bieliźnie, i t. d. a do ostatniego Grudnia 1813 roku niewykupionych, codziennie tak w godzinach rannych iako też po południowych odbywać się zacznie. Każdy przeto chęć kupienia maiacy na licytacyą zaprasza się. Ponieważ zaś nietylko znayduią się fanty mieszkańcow Krakowa, ale także mieszkańcow miasteczek i wsiow w okolicy Krakowa leżących, przeto Archikonfraternia Miłosierdzia i Banku Pobożnego wzywa W W. JXX. Plebanow, W W. Woytow i Burmistrzow, ażeby o tey nastąpić maiącey licytacyi WW. Proboszczowie z ambon cztery razy powtarzaiac mieszkańcom Gminy ich wcześnie zawiadomić raczyli, iżby ci zwykupnem swych fantow pośpieszyli, gdy w przeciwnym razie fanty ich naywięcey daiącemu sprzedane zostaną, i szkodę iakąby może nie ieden z przedania swych fantow ponieść mogł, sobie tylko samemu prypisaćby musiał.

Uchwalono na Posiedzeniu Bractwa Miłosierdzia i Banku Pobożnego, w Krakowie dnia 2 mca Grudnia 1814 r.

(Pod.) *Piekarski, Starszy Bractwa i Banku Pobożnego.*